

Research Article

Investigating the Mediating Role of Using Screens in the Relationship Between Parent's Reflective Function and Cognitive Skills in Preschool Children

Hedye Aghamohseni¹, Zohreh Khosravi^{2*} & Azadeh Tavoli³

1. Master's degree in clinical psychology, Department of Psychology, Faculty of education and psychology, Alzahra University, Tehran, Iran.

2. Professor, Department of Psychology, Faculty of education and psychology, Alzahra University, Tehran, Iran. Email z.khosravi@alzahra.ac.ir

3. Assistant Professor, Department of Psychology, Faculty of education and psychology, Alzahra University, Tehran, Iran.

Abstract

Aim: This study investigated the relationship between parental reflective functioning and cognitive skills in preschool children, with screen time as a mediating variable.

Method: This correlational study used a structural equation modeling approach. The population included mothers of 4–6-year-old children in Tehran in 2023. A sample of 201 mothers was selected via convenience sampling. Data were collected using the Parental Reflective Functioning Questionnaire, the Ages and Stages Questionnaire, and the Screen Time Questionnaire. Analyses were conducted using SPSS-26 and SmartPLS-4.

Results: Significant associations were observed among parental reflective functioning, screen time, and children's cognitive skills. Parental reflective functioning positively predicted screen time ($\beta = 0.61$, $t = 15.09$, $p < 0.01$), whereas screen time negatively predicted cognitive skills ($\beta = -0.18$, $t = 1.97$, $p < 0.05$). Parental reflective functioning also showed a direct positive relationship with cognitive skills ($\beta = 0.23$, $t = 2.00$, $p < 0.05$). Screen time significantly mediated the association between parental reflective functioning and children's cognitive skills.

Conclusion: Parental reflective functioning influences children's cognitive development both directly and indirectly through screen time. Enhancing reflective functioning and regulating children's screen exposure may support healthier cognitive outcomes in preschool children.

Key words: Cognitive Skills, Preschool Children, Parental Reflective Functioning, Screen Media Use

Citation: Aghamohseni, H., Khosravi, Z., & Tavoli, A. (2025). Investigating the Mediating Role of Using Screens in the Relationship Between Parent's Reflective Function and Cognitive Skills in Preschool Children. *Appl. Psychol* 19 (4):58-84.

مقاله پژوهشی

بررسی نقش میانجی میزان استفاده از صفحات نمایش در رابطه بین کنش بازتابی والدین و مهارت‌های شناختی کودکان پیش‌دبستانی

هدیه آقامحسینی^۱، زهره خسروی^{۲*} و آزاده طاولی^۳

۱. کارشناسی ارشد روان‌شناسی بالینی، گروه روان‌شناسی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه الزهراء، تهران، ایران.

۲. استاد، گروه روان‌شناسی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه الزهراء، تهران، ایران. ایمیل: z.khosravi@alzahra.ac.ir

۳. استادیار، گروه روان‌شناسی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه الزهراء، تهران، ایران.

چکیده

هدف: بررسی رابطه بین کنش بازتابی والدین و مهارت شناختی با نقش میانجی میزان استفاده از صفحات نمایش در کودکان پیش‌دبستانی بود.

روش: پژوهش از لحاظ هدف نظری- بنیادی و از نظر روش توصیفی از نوع همبستگی است، روش مدل‌یابی معادلات ساختاری بهره برده‌است. جامعه آماری مادران کودکان چهار تا شش سال استان تهران در سال ۱۴۰۲ بود که در مراکز روان‌شناسی کودک شکوفا، نفس و آکادمی شهر تهران ثبت‌نام کرده‌بودند. ۲۰۱ مادر با نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند و پرسشنامه‌های کنش‌وری بازتابی والدین (لویتن، ۲۰۱۷)، سنین و مراحل (اسکویز و بریکر، ۱۹۸۹) و صفحات نمایش (کلاک و همکاران، ۲۰۲۰) تکمیل کردند. تحلیل داده‌های پژوهش با مدل‌یابی معادلات ساختاری و نرم‌افزار SPSS-26 و SMART PLS-4 انجام شد.

یافته‌ها: بین کنش بازتابی والدین، استفاده از صفحات نمایش و مهارت‌های شناختی رابطه معناداری وجود داشت. نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد کنش بازتابی والدین تأثیر مثبت بر استفاده از صفحات نمایش دارد ($\beta = 0.61$, $t = 15.09$, $p < 0.01$) و استفاده از صفحات نمایش تأثیر منفی بر مهارت‌های شناختی کودکان دارد ($\beta = -0.18$, $t = 1.97$, $p < 0.05$). همچنین، کنش بازتابی والدین رابطه مثبت با مهارت‌های شناختی نشان داد ($\beta = 0.23$, $t = 2.00$, $p < 0.05$).

نتیجه‌گیری: کنش بازتابی والدین به صورت مستقیم و غیرمستقیم از طریق متغیر میزان استفاده از صفحات نمایش، بر مهارت شناختی تأثیر می‌گذارد. والدین با ارتقا کنش بازتابی خود، مدیریت محتوا و زمان استفاده از صفحات نمایش، رشد شناختی کودکان پیش‌دبستانی را تقویت می‌کنند.

کلید واژه‌ها: استفاده از صفحات نمایش، کنش‌وری بازتابی والدین، کودکان پیش‌دبستانی، مهارت‌های شناختی

استناد به این مقاله: آقامحسینی، هدیه، خسروی، زهره، و طاولی، آزاده. (۱۴۰۴). بررسی نقش میانجی میزان استفاده از صفحات نمایش در رابطه بین

کنش بازتابی والدین و مهارت‌های شناختی کودکان پیش‌دبستانی. فصلنامه روان‌شناسی کاربردی، ۱۹ (۴): ۸۴-۵۸.

مقدمه

دوران کودکی مرحله‌ای حساس و مهم در زندگی هر فرد است که رشد مهارت‌های زبانی، حرکتی، شناختی و اجتماعی در آن شکل می‌گیرد و پایه‌گذار سلامت روانی و بهزیستی آینده فرد است (اصغری نکاح، ۱۳۸۶؛ احمد و همکاران، ۲۰۲۱؛ گوین و همکاران، ۲۰۱۹). دوره پیش‌دبستانی (سه تا شش سالگی) فرایندهای رشد جسمی و روانی با سرعت قابل توجهی رخ می‌دهد و کودکان به تدریج برای ورود به مدرسه آماده می‌شوند (کلارک و همکاران، ۲۰۲۰). در این سنین ابعاد تحول جسمی، شناختی، عاطفی و اجتماعی در هم تنیده می‌شود و از هر کودک فردی منحصر به فرد می‌سازد (بوستانمت و همکاران، ۲۰۲۳).

خانواده و روابط پایدار والد-کودک عامل اساسی رشد بهنجار و سلامت روانی کودک است (طهماسیان و همکاران، ۱۳۹۶). رفتار والدین، عامل مهمی در نحوه ارتباط آن‌ها با فرزندانشان است (سیلی و همکاران، ۲۰۲۳ به نقل از رنگانی و همکاران، ۱۴۰۴). سبک‌های فرزندپروری ناکارآمد و تعامل نامناسب والد-کودک می‌تواند مشکلات ارتباطی، اضطراب و آسیب‌های روانی در کودکان ایجاد کند (شکوهی یکتا و همکاران، ۱۳۹۵). کنش‌وری بازتابی^۱ والدین یا ذهنی‌سازی^۲ نیز متغیر مهم دیگری در رفتارهای والدین است که به معنای توانایی تأمل در تجربیات ذهنی و در ذهن نگاه داشتن زندگی درونی فرزند می‌باشد و به والد کمک می‌کند تا تعاملات خود با فرزندش را مدیریت کند (بادود و همکاران، ۲۰۱۸ به نقل از راشد و همکاران، ۱۴۰۴). ظرفیت درک خود و دیگری بر حسب حالات ذهنی است (کرینک و همکاران، ۲۰۱۸؛ لویتن و همکاران، ۲۰۱۲، ۲۰۲۰) و نشان می‌دهد والد تا چه اندازه می‌تواند به حالات درونی کودک واکنش مناسب نشان دهد (شارپ و همکاران، ۲۰۰۸). به عبارت دیگر منظور از عملکرد تأملی ظرفیت والدین در تجسم کودک، به عنوان موجودی زنده است که توسط وضعیت روانی‌اش مانند احساسات، آرزوها و تمایلات برانگیخته می‌شود (بیتمن و فوناگی، ۲۰۱۰). این امر مستلزم آن است که والدین ظرفیت دیدن تجارب درونی خودشان را نیز داشته باشند و بدانند که چگونه وضعیت روانی آن‌ها در خلال ارتباط با کودک شکل گرفته است (فوناگی و همکاران، ۲۰۱۵). چگونه منجر می‌شود در طول زمان و در ارتباط با کودک تغییر کند و در نهایت چگونه این وضعیت روانی، رفتارهای والد یا مراقب را عوض می‌کند (ویسمارا، سچی و لوکارلی، ۲۰۲۱). این ظرفیت توانایی مشاهده خود از بیرون و دیگری از درون را فراهم می‌کند (لویتن و همکاران، ۲۰۱۷) و در سال‌های نخستین و رابطه والد-کودک شکل می‌گیرد (فوناگی، ۲۰۱۱). توانایی مادر برای درک

¹ reflective functioning² mentalizing

خردسال در گسترش این ظرفیت در کودک ضروری است (اسلاد، ۲۰۰۵) و نقش مهمی در ایجاد دلبستگی ایمن دارد (راتر فورد، ۲۰۱۳؛ پازاگلی، ۲۰۱۸؛ اوردوی، ۲۰۱۵). کنش‌وری بازتابی والدین ظرفیتی پویا، تحولی و دوسویه است که رفتار با خردسال به عنوان یک عامل روان‌شناختی را ممکن می‌سازد (فوناگی و همکاران، ۲۰۰۷) و ویژگی‌های کودک و محیط نیز بر آن مؤثرند (لویتن و همکاران، ۲۰۱۷). والدینی با ظرفیت بالاتر در کنش بازتابی ارتباط مؤثرتر و رضایت بیشتری از نقش والدگری دارند (رستاد و ویتاکر، ۲۰۱۶). والدینی با ظرفیت بالاتر در کنش ارتباط مؤثرتری با فرزند و در تعامل والدگری دارند (گوردو و همکاران، ۲۰۲۰). برای نمونه، مطالعه‌ای نشان داد که عملکرد بازتابی والدین رابطه معکوس با استرس والدگری و رابطه مثبت با احساس کفایت والدگری دارد؛ و این احساس کفایت می‌تواند زیرساخت رضایت والدینی را تقویت کند (استورمن و همکاران، ۲۰۲۲). همچنین، در مطالعه بزرگ‌تری، ظرفیت بازتابی والدین به عنوان پیش‌بین مهمی برای رفتارهای اولیه والد-کودک و رشد عاطفی-اجتماعی کودک شناسایی شده‌است (مادسن و همکاران، ۲۰۲۳). در سمت دیگر، پژوهشی درباره والدینی که خود تجربه بدرفتاری در کودکی داشته‌اند نشان داد که ظرفیت بازتابی والد می‌تواند میانجی رابطه بین تجربه بدرفتاری و کاهش احساس کفایت والدگری باشد؛ یعنی ظرفیت بازتابی ممکن است عاملی کلیدی برای فهم رضایت والدگری باشد (لونت و همکاران، ۲۰۲۵).

مهارت‌های شناختی و اجرایی کودکان پیش‌دبستانی در این سن حساس و در حال شکل‌گیری هستند و هرگونه تغییر در محیط یادگیری آن‌ها، از جمله افزایش استفاده از صفحات نمایش، می‌تواند بر رشد این مهارت‌ها تأثیر بگذارد. در دو دهه گذشته زمان استفاده از صفحه‌نمایش در کودکان تقریباً دو برابر شده است (چن و همکاران، ۲۰۱۹). این وسایل به راحتی در دسترس‌اند و زیرساخت اصلی سرگرمی محسوب می‌شوند (کابالی و همکاران، ۲۰۱۵). هرچند برنامه‌های آموزشی سودمندند، استفاده طولانی از صفحه‌نمایش در کودکی با پیامدهای منفی مانند چاقی (ریبنر و همکاران، ۲۰۱۹)، مشکلات رفتاری (تامانا و همکاران، ۲۰۱۹)، اختلال در کنترل انگیزش، کاهش عملکرد اجرایی و انعطاف‌پذیری شناختی همراه است (لاکیسویک و همکاران، ۲۰۲۴). زمان صرف‌شده در این فعالیت‌ها جای بازی فعال را می‌گیرد، تعاملات اجتماعی و خواب را کاهش می‌دهد. استفاده بیش از مقدار توصیه‌شده در سال‌های اولیه با آسیب‌پذیری رشد جسمانی، اجتماعی، عاطفی و شناختی همراه است. همچنین، مرور نظام‌مند مطالعات نشان داده‌است که زمان بهره‌گیری از صفحه نمایش در سنین پایین با تأخیر در رشد زبان، کاهش عملکردهای اجرایی، چاقی و اختلال در خواب ارتباط دارد (لی، ۲۰۲۴). این وسایل علاوه بر پیامدهای منفی برای کودکان، بر روابط والد-کودک نیز تأثیر منفی دارند. افزایش استفاده از

صفحات نمایش تحت تأثیر عوامل شخصیتی کودک، سبک‌های فرزندپروری، ویژگی‌های والدین و ساختار خانواده است (لی و همکاران، ۲۰۲۲؛ نیکن و همکاران، ۲۰۲۱؛ کیلدار و میدلمیس، ۲۰۱۷؛ رادسکی و همکاران، ۲۰۱۶) و با اختلال در تحول زبان، حافظه کوتاه‌مدت، پیشرفت تحصیلی و کارکردهای اجرایی مرتبط است (بال و همکاران، ۲۰۲۴؛ هوپر و همکاران، ۲۰۱۸؛ پون-مک‌برایر، ۲۰۱۲). کودکانی که به صورت افراطی از صفحات نمایش استفاده می‌کنند، بیشتر دچار مشکلات رفتاری، اضطراب، افسردگی، شکایات جسمی، مشکلات توجه و پرخاشگری هستند (کیو و همکاران، ۲۰۲۰؛ لین و همکاران، ۲۰۲۰؛ بینس و همکاران، ۲۰۱۸). استفاده بیشتر از صفحه‌نمایش با کاهش خواب و تغییر ریتم شبانه‌روزی همراه است (لان و همکاران، ۲۰۲۰) و عملکرد تحصیلی و نظریه ذهن را تضعیف می‌کند (مک‌گوان و اشمیت، ۲۰۲۱). همچنین افزایش استفاده از صفحات نمایش با کاهش درهم‌تنیدگی ماده سفید مغز مرتبط است که پشتیبان مهارت‌های زبانی است (هاتن و همکاران، ۲۰۲۰).

مطالعات نشان می‌دهند بخش‌های اصلی مغز در دوران پیش‌دبستانی (زبان و کارکردهای اجرایی) با کار طولانی با گوشی و تبلت دچار نقص می‌شود (بختیاری جوان و همکاران، ۱۳۹۹؛ مک‌هارگ و همکاران، ۲۰۲۰). محتوای تلویزیون و میزان قرار گرفتن در معرض آن بر عملکردهای اجرایی کودکان اثر دارد؛ برنامه‌های بزرگسالان در سنین پایین موجب نمرات پایین عملکرد اجرایی در ۴ سالگی می‌شوند درحالی‌که برنامه‌های مناسب کودکان این اثر منفی را ندارند (بار و همکاران، ۲۰۱۰). قرار گرفتن در معرض تلویزیون با بیش‌فعالی/بی‌توجهی مرتبط است (ژائو و همکاران، ۲۰۱۲) و استفاده زیاد از صفحه‌نمایش موجب اختلال در کارکرد شناختی قشر پیش‌پیشانی می‌شود (دانگ و همکاران، ۲۰۱۳). استفاده زیاد از صفحه‌نمایش به‌عنوان یک اختلال ذهنی با سوگیری‌های شناختی و عملکرد ضعیف در مهارت‌های اجرایی همراه است (ژائو و ژو، ۲۰۱۶). فراتحلیل‌ها نشان می‌دهند کودکانی که زودتر شروع به تماشای تلویزیون می‌کنند عملکرد اجرایی ضعیف‌تری دارند (نیکلسون و همکاران، ۲۰۱۸). استفاده طولانی از تلفن‌های هوشمند اختلال خواب و خطرات عصب‌شناختی ایجاد می‌کند (هیسler و همکاران، ۲۰۲۰؛ مگی و بلوندن، ۲۰۲۰). تأخیر در آشنایی با صفحات نمایش، صرف زمان مناسب و افزایش تعامل کلامی در دو سال اول زندگی با رشد شناختی بهتر همراه است (سوپانیاتیانون و همکاران، ۲۰۲۰). کودکان پیش‌دبستانی که زمان زیادی را صرف تماشای صفحه‌نمایش می‌کنند مشکلاتی در خواب و رشد شناختی و زبانی دارند (اکسلسون و همکاران، ۲۰۲۲).

با توجه به افزایش دسترسی کودکان به صفحات نمایش و اهمیت دوره پیش‌دبستانی در رشد شناختی و حرکتی، شناخت عوامل تأثیرگذار بر این مهارت‌ها ضروری است. استفاده بیش از حد

از صفحات نمایش موجب کاهش تمرکز و تعامل اجتماعی می‌شود. والدین نقش مهمی در مدیریت استفاده کودکان از این ابزارها دارند و کنش بازتابی والدین به‌عنوان عاملی کلیدی در مدیریت و اثرگذاری استفاده از صفحات نمایش مطرح است و والدینی که ظرفیت بازتابی بالاتری دارند، بهتر می‌توانند دلایل هیجانی و شناختی رفتار کودک در استفاده از صفحه‌نمایش را درک کنند و از این طریق، به‌جای واکنش‌های هیجانی یا کنترلی، از راهبردهای نظارتی مبتنی بر گفت‌وگو و تنظیم مشترک استفاده می‌کنند (گوردو و همکاران، ۲۰۲۰). چنین والدینی معمولاً قوانین خانوادگی روشن‌تری برای استفاده از رسانه‌ها تعیین کرده، محتوای مناسب‌تری انتخاب می‌کنند و حضور فعال‌تری در تجربه دیجیتال کودک دارند (لی و همکاران، ۲۰۲۰). پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش میانجی میزان استفاده از صفحات نمایش در رابطه بین کنش بازتابی والدین و مهارت‌های شناختی کودکان پیش‌دبستانی انجام می‌شود تا خلأهای موجود را پر کرده و به درک بهتر این روابط کمک کند. نتایج این پژوهش می‌تواند به تدوین راهکارهای تربیتی و آموزشی برای والدین و مربیان و طراحی برنامه‌هایی برای تقویت مهارت‌های شناختی کودکان و کاهش اثرات منفی احتمالی استفاده از صفحات نمایش کمک کند و برای سیاست‌گذاران آموزش و بهداشت روانی کودکان اهمیت دارد.

روش

پژوهش حاضر از لحاظ هدف، در زمره مطالعات نظری- بنیادی قرار دارد و از نظر شیوه گردآوری داده‌ها، پژوهشی توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه آماری شامل تمامی مادران دارای کودک چهار تا شش‌ساله بود که در سال ۱۴۰۲ در مراکز تخصصی روان‌شناسی کودک شامل شکوفای بهاران، نفس زندگی و آکادمی کودک پویا در شهر تهران ثبت‌نام کرده‌بودند. از میان این جامعه، ۲۰۱ نفر از به‌صورت نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. ملاک‌های ورود به پژوهش شامل داشتن فرزند در بازه سنی چهار تا شش سال، عدم شرکت کودک در هیچ‌گونه برنامه مداخله‌ای یا آموزشی دیگر در زمان انجام مطالعه، داشتن رضایت آگاهانه و تمایل به همکاری در پژوهش و برخورداری مادر از حداقل سواد خواندن و نوشتن بود تا بتواند پرسشنامه‌ها را به‌درستی تکمیل کند. در مقابل، عدم تکمیل کامل پرسشنامه‌ها، نداشتن رضایت یا انصراف از ادامه همکاری از معیارهای خروج محسوب شد. گردآوری داده‌ها طی شش ماه متوالی انجام گرفت. پس از اخذ مجوز رسمی از دانشگاه الزهرا (س) و دریافت تأییدیه کمیته اخلاق در پژوهش، پژوهشگران با ده مرکز روان‌شناسی کودک در شهر تهران مکاتبه کردند. پس از بررسی شرایط و میزان همکاری، سه مرکز یادشده با بیشترین مراجعه‌کننده و هماهنگی اجرایی لازم انتخاب شد. در ادامه،

مجوزهای لازم برای ورود به مراکز اخذ گردید و پژوهشگران با حضور در محل، هدف پژوهش، شیوه اجرای آن و محرمانه بودن پاسخ‌ها را برای مادران توضیح دادند. مادران علاقه‌مند پس از امضای فرم رضایت‌نامه آگاهانه در مطالعه شرکت کردند. به هر شرکت‌کننده حدود ۲۰ تا ۳۰ دقیقه زمان برای تکمیل پرسشنامه‌ها داده شد و در صورت بروز ابهام، پژوهشگر توضیحات لازم را ارائه می‌داد. داده‌های گردآوری‌شده پس از اطمینان از کامل بودن پاسخ‌ها، مورد بررسی، کدگذاری و آماده‌سازی برای تحلیل آماری قرار گرفت تا بر اساس مدل مفهومی پژوهش و با استفاده از نرم‌افزارهای آماری مربوط مانند Spss و Smart Pls تحلیل شوند.

ابزار گردآوری اطلاعات

۱. پرسشنامه کنش‌وری بازتابی والدین^۱

پرسشنامه کنش‌وری بازتابی والدین که توسط لویتن و همکاران (۲۰۱۷) طراحی شد، ابزاری برای سنجش میزان بازتابندگی والدین نسبت به حالات ذهنی خود و فرزندشان است. این پرسشنامه سه خرده‌مقیاس «پیش‌ذهنی‌سازی»، «اطمینان از حالات ذهنی» و «علاقه و کنجکاوی به حالات ذهنی» دارد. هر خرده‌مقیاس به‌طور مستقل نمره‌گذاری می‌شود و پرسشنامه نمره کل ندارد. مقیاس نمره‌گذاری آن بر اساس طیف لیکرت هفت‌درجه‌ای است و نمرات بین ۱۸ تا ۱۲۶ قرار می‌گیرد. در مطالعه اولیه لویتن و همکاران، آلفای کرونباخ برای سه خرده‌مقیاس به ترتیب ۰/۷، ۰/۸۲ و ۰/۷۵ گزارش شد و ساختار سه‌عاملی ابزار با تحلیل عاملی تأیید گردید. در پژوهش اسماعیلی و هاشمی (۱۴۰۰)، میزان پایایی بالاتری ثبت شد؛ آلفای کرونباخ برای پیش‌ذهنی‌سازی، اطمینان از حالات ذهنی و علاقه‌مندی و کنجکاوی به ترتیب ۰/۹۰، ۰/۸۹ و ۰/۷۹ به‌دست آمد. پایایی بازآزمایی نیز بر روی ۵۰ نفر سنجیده شد و ضرایب همبستگی پیرسون به ترتیب ۰/۹۷، ۰/۹۵ و ۰/۹۲ گزارش شد. پایایی دو نیمه‌سازی پرسشنامه نیز مناسب بود؛ به‌طوری که پایایی نیمه اول ۰/۷۰۳، نیمه دوم ۰/۷۱۷ و پایایی کل ۰/۷۵۱ برآورد شد و ضریب اسپیرمن- براون ۰/۷۶۰ به‌دست آمد. در بررسی روایی همگرا و واگرا مشخص شد که خرده‌مقیاس پیش‌ذهنی‌سازی با مؤلفه‌هایی مانند عدم‌پذیرش پاسخ‌های هیجانی، دشواری در رفتار هدفمند و دسترسی محدود به راهبردهای تنظیم هیجان همبستگی مثبت معنادار دارد. علاوه بر این، شاخص‌های روایی محتوا برای همه گویه‌ها قابل‌قبول گزارش شد. در پژوهش حاضر نیز آلفای

¹ Parental reflective functioning

کرونباخ و پایایی ترکیبی هر دو ۰/۹۸ محاسبه شد که بیانگر پایایی بسیار مطلوب پرسشنامه است.

۲. مقیاس غربالگری تحولی کودک ویرایش سوم پرسشنامه‌های سنین و مراحل^۱

پرسشنامه‌های سنین و مراحل یک ابزار غربالگر تکاملی است که با هدف بررسی مهارت‌های تحولی کودکان در سال ۱۹۸۹ توسط اسکوایرز و بریکر طراحی شد. این پرسشنامه در ویراست سوم در سال ۲۰۰۹ پرسشنامه‌ها به ۲۱ گروه سنی از ۱ تا ۶۰ ماهگی گسترش پیدا کرد (گولنبرگ و همکاران، ۲۰۱۰؛ به نقل از حسن‌زاده و قدمی، ۱۳۹۸). این مجموعه دربردارنده سوالاتی در زمینه تحول مهارت‌های حرکتی و روان‌شناختی کودکان در پنج حیطه ارتباط^۲، حرکات درشت^۳، حرکات ظریف^۴، حل مسئله^۵ و مهارت‌های شخصی-اجتماعی^۶ است و توسط والدین تکمیل می‌شود. پرسشنامه هر حیطه تحولی دربردارنده شش سوال سه گزینه‌ای است. میانگین اعتبار پیش آزمون- پس آزمون بر روی نسخه‌های ترجمه شده به زبان‌های مختلف، برابر با ۹۲ درصد، حساسیت ۸۷/۴ درصد و ویژگی ۹۵/۷ درصد گزارش شده است (سینگ، یه و بلوچارد، ۲۰۱۷؛ به نقل از حسن‌زاده و قدمی، ۱۳۹۸). در ایران نیز یک بررسی که بر روی ویژگی‌های روان‌سنجی نسخه فارسی ویراست دوم پرسشنامه سنین و مراحل، توسط سازمان بهزیستی انجام شد، اعتبار حاصل از آلفای کرونباخ را بین ۰/۷۶ الی ۰/۸۶ و همچنین اعتبار بین امتیازدهندگان را ۰/۹۳ گزارش کرده است، روایی نسخه فارسی ویراست دوم این غربالگری در مطالعه وامقی و همکاران (۲۰۱۳) تأیید شده است؛ تحلیل عاملی پنج عامل اصلی را با شاخص کفایت نمونه‌گیری ۰/۸۶۵ و بارهای عاملی بالاتر از ۰/۳۰ نشان داد و حدود ۵۴٪ از واریانس کل تبیین شد که بیانگر روایی سازه مطلوب این ابزار در جامعه ایرانی است (وامقی و همکاران، ۲۰۱۳؛ به نقل از حسن‌زاده و قدمی، ۱۳۹۸). در پژوهش حاضر مقادیر پایایی آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی به ترتیب ۰/۹۵ و ۰/۹۲ بوده است.

۳. پرسشنامه صفحات نمایش^۷

این پرسشنامه با هدف بررسی میزان استفاده کودکان از صفحات نمایش (مدت زمان و محتوا) توسط کلاک و همکاران در سال ۲۰۲۰ طراحی شد. این پرسشنامه شش حوزه (محیط رسانه صفحه نمایش، استفاده کودکان از رسانه‌های صفحه نمایش، زمینه استفاده از رسانه صفحه

¹ The Ages & Stages Questionnaires®, Third Edition (ASQ®-3)

² communication

³ gross motor

⁴ fine motor

⁵ problem solving

⁶ social emotional

⁷ screens-questionnaire

نمایش، قرار گرفتن زودهنگام در معرض صفحات نمایش، درک والدین از استفاده کودک از رسانه و استفاده والدین از رسانه را پوشش می‌دهد که به عنوان عوامل مهم استفاده از صفحه نمایش در کودکان اعتبارسنجی شده‌اند و شامل ۱۹ سوال و ۹۲ آیتم است. پایایی آزمون مجدد ۰/۶۷ تا ۰/۹۰ بود. همبستگی درونی آن ۰/۵۹ تا ۰/۶۶ بود. در پژوهش حاضر مقادیر پایایی آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی به ترتیب ۰/۸۴ و ۰/۷۴ بوده است.

روش تجزیه و تحلیل اطلاعات

به منظور تحلیل داده‌های این پژوهش در سطح آمار توصیفی شامل آماره میانگین و انحراف استاندارد از نرم‌افزار SPSS-26 و در سطح آمار استنباطی شامل مدلیابی معادلات ساختاری از نرم‌افزار SMART PLS-4 استفاده شد. پیش از انجام معادلات ساختاری، داده‌های پرت تک متغیری با استفاده از نمودار جعبه‌ای بررسی شد و داده پرتی وجود نداشت. اجبار در پاسخگویی به تمام گزینه‌ها در پرسشنامه الکترونیکی موجب شد داده گمشده وجود نداشته باشد. با توجه به غیرمعنا دار بودن آزمون کلمروگروف - اسمیرنف برای همه متغیرها ($P > 0.05$) توزیع نرمال متغیرهای پژوهش که از مفروضه‌های بنیادین روش مدلیابی معادلات ساختاری است تأیید شد.

یافته‌ها

توصیف جمعیت‌شناختی

یافته‌های حاصل از تجزیه و تحلیل ۲۰۱ پرسشنامه نشان داد تعداد ۱۱۰ نفر (۵۴/۷ درصد) از شرکت‌کنندگان را مادران دارای فرزند دختر و ۹۳ نفر مادران دارای فرزند پسر (۴۵/۳ درصد) را شامل می‌شوند. در بین شرکت‌کنندگان بیشترین فراوانی متعلق به سن پنج تا شش سال با ۵۷/۸ درصد هست و کمترین فراوانی مربوط به چهار تا پنج سال، با ۴۲/۳ درصد است. همچنین در بین مادران شرکت‌کننده بیشترین فراوانی از نظر سن متعلق به بازه سنی ۳۵-۴۰ سال با ۳۵/۸ درصد هست و کمترین فراوانی مربوط به بازه سنی ۲۰-۳۰ سال با فراوانی ۱ و ۰/۵ درصد و از نظر تحصیلات بیشترین فراوانی متعلق به تحصیلات مادر مربوط به کارشناسی با فراوانی ۹۶ و ۴۷/۸ درصد هست و کمترین فراوانی مربوط به مقطع دکتری با فراوانی ۶ است که ۳ درصد از کل شرکت‌کنندگان را شامل می‌شود و از نظر شغل بیشترین فراوانی متعلق به مادران خانه‌دار به

تعداد ۱۰۰ نفر و ۴۹/۸ درصد بوده است. همچنین کمترین فراوانی مربوط شغل نیمه وقت مادر با فراوانی ۴۶ نفر و ۲۲/۹ درصد است.

شاخص‌های توصیفی

جدول ۱. شاخص‌های توصیفی مربوط به متغیرهای پژوهش

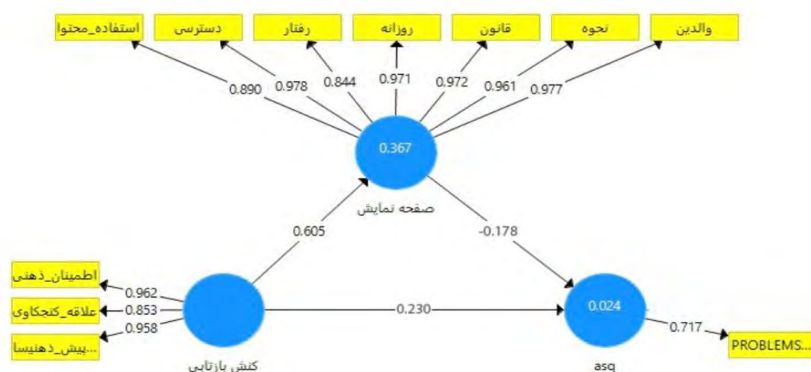
متغیر	میانگین	انحراف معیار
دسترسی کودک به صفحه نمایش	۲۳/۸۰	۰/۲۵
استفاده و محتوای صفحه نمایش کودک	۶/۰۸	۰/۱۹
رفتار مرتبط با صفحه نمایش در منزل	۱/۶۴	۰/۱۰
قانون‌های استفاده کودک از صفحه نمایش	۰/۶۱	۰/۰۸
استفاده کودک از صفحه نمایش در طول روز	۱۷/۰۶	۰/۶۴
نحوه استفاده کودک از صفحه نمایش	۵۷/۲۶	۰/۶۱
استفاده والدین از صفحه نمایش	۸/۶۳	۰/۲۴
پیش‌ذهنی‌سازی	۱۷/۷۶	۷/۰۶
اطمینان ذهنی	۲۶/۵۴	۴/۸۶
علاقه-کنجکاوی	۳۰/۳۸	۳/۹۳
کنش بازتابی	۲۴/۸۹	۳/۵۳
مهارت شناختی	۵۰/۳۵	۰/۶۹

در این قسمت برای بررسی روابط بین متغیرها به علت ناپارامتریک بودن داده‌ها، از همبستگی اسپیرمن استفاده شده است. جدول ۲ همبستگی بین متغیرها و سطح معناداری هر کدام را نشان داده است.

جدول ۲. همبستگی بین متغیرها

عامل	استفاده از صفحات نمایش	کنش بازتابی والدین	مهارت تحولی
استفاده از صفحات نمایش	-		
کنش بازتابی والدین	۰/۴۶*	-	
مهارت تحولی	۰/۲۱**	۰/۳۸*	-

یادداشت: مقادیر نشان‌دهنده ضریب همبستگی اسپیرمن هستند. * $p < 0.001$ / ** $p = 0.01$

مدل ۱. مدل نهایی الگوی ساختاری رابطه بین کنش بازتابی والدین و مهارت شناختی کودکان پیش دبستانی با نقش میانجی میزان استفاده از صفحات نمایش

در جدول (۲) میزان همبستگی بین متغیرهای پژوهش در قسمت مثلثی پایین و سطح معناداری آن در قسمت مثلثی بالا نشان داده شده است. بنابر داده‌های جدول سطح معناداری ضرایب همبستگی تماماً کمتر از ۰/۵ است، بنابراین فرضیه صفر رد می‌شود و فرضیه پژوهش تأیید می‌شود. نتایج حاکی از آن است که بین تمامی متغیرهای پژوهش ارتباط معناداری وجود دارد. در ادامه برای بررسی فرضیات از روش معادلات ساختاری استفاده شده است.

جدول ۳. شاخص‌های برازش الگوی آزمون شده پژوهش

متغیرها	ضرایب استاندارد رگرسیون	انحراف استاندارد	آماره آزمون	سطح معناداری
کنش بازتابی بر استفاده از صفحات نمایش	۰/۶۱	۰/۰۴	۱۵/۰۹	۰/۰۰
کنش بازتابی والدین بر مهارت تحولی	۰/۲۳	۰/۰۱	۲	۰/۰۳
صفحه نمایش بر مهارت تحولی	-۰/۱۸	۰/۱۲	۱/۹۷	۰/۰۴

هنگام استفاده از مدل‌یابی معادلات ساختاری، ارزیابی چگونگی برازش یافتن مدل فرضی پژوهش با داده‌های مشاهده شده، از مؤلفه‌های مهم تحلیل به‌شمار می‌رود. با توجه به مدل ۱ بر اساس شاخص‌های نیکویی برازش، سازگاری مدل با داده‌ها تأیید می‌شود.

جدول ۴. ضرایب مقدار تی و سطح معناداری مدل پژوهش

تأثیر غیرمستقیم کنش بازتابی بر مهارت‌های شناختی	ضریب	آماره T	معناداری
کنش بازتابی ← میزان استفاده از صفحات نمایش ← مهارت شناختی	۰/۱۵	۱/۹۷	۰/۰۴
کنش بازتابی ← مهارت شناختی	۰/۲۳	۲	۰/۰۵
کنش بازتابی ← میزان استفاده از صفحات نمایش	۰/۶۱	۱۵/۰۹	۰/۰۱
میزان استفاده از صفحات نمایش ← مهارت شناختی	-۰/۱۸	۱/۹۷	۰/۰۵

با توجه به یافته‌های جدول در حالت کلی کنش بازتابی بر مهارت‌های تحولی و شناختی با در نظر گرفتن صفحات نمایش ۰/۱۵ با مقدار آماره T ۱/۹۷ با $p > 0.04$ سطح معناداری ۰/۰۴ در سطح ۰/۰۵ از لحاظ آماری معنادار است. از این رو استفاده از صفحه نمایش موجب کاهش عملکرد مهارت‌های شناختی شده است.

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش میانجی میزان استفاده از صفحات نمایش در رابطه بین کنش بازتابی والدین و مهارت شناختی کودکان پیش‌دبستانی انجام شد. نتایج نشان داد مدل ساختاری ارتباط بین کنش بازتابی والدین و مهارت شناختی کودکان پیش‌دبستانی با نقش میانجی میزان استفاده از صفحات نمایش از برازش مناسبی برخوردار است.

نتایج پژوهش حاضر نشان داد بین کنش بازتابی والدین و مهارت‌های شناختی کودکان پیش‌دبستانی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. این یافته با نتایج پژوهش‌های پیشین همسو است (فوناگی و همکاران، ۲۰۱۵؛ لویتن و همکاران، ۲۰۱۷، ۲۰۲۰؛ شارپ و همکاران، ۲۰۰۸) و تأیید می‌کند که توانایی والد برای درک و بازنمایی حالت‌های ذهنی خود و کودک، نقشی اساسی در رشد شناختی و عاطفی کودک دارد. کنش بازتابی مادر، به معنای واکنش هوشیارانه و دقیق مادر نسبت به نیازها و رفتارهای کودک است که نقشی کلیدی در شکل‌گیری پیوند عاطفی و امنیت روانی کودک دارد. براساس نظریه دلبستگی، کودکانی که از سوی مادران خود کنش‌های بازتابی مثبت و حساس دریافت می‌کنند، دلبستگی ایمن‌تری شکل می‌دهند. این دلبستگی ایمن، موجب ایجاد احساس امنیت و اعتماد به نفس در کودک می‌شود که در نتیجه نیاز کمتری به جستجوی تسکین و سرگرمی در منابع بیرونی مانند صفحات نمایش دیجیتال دارد والدینی که ظرفیت ذهنی‌سازی بالاتری دارند، در تعامل با کودک خود حساس‌تر، قابل اعتمادتر و سازگارتر عمل می‌کنند؛ زیرا به جای تمرکز صرف بر رفتار آشکار کودک، تلاش می‌کنند معانی ذهنی پشت

رفتار او را درک کنند و متناسب با آن پاسخ دهند (لویتن و همکاران، ۲۰۱۷). چنین شیوه‌ای از ارتباط، باعث تقویت خودتنظیمی، انعطاف‌پذیری شناختی و رشد زبان در کودکان می‌شود، زیرا کودک در تعامل با والد، یاد می‌گیرد افکار و احساسات خود را تشخیص داده و آن‌ها را در قالب واژه‌ها بیان کند (اوردوی، ۲۰۱۵؛ راترفورد، ۲۰۱۳؛ پازاگلی، ۲۰۱۸). از دیدگاه نظریه دلبستگی نیز، کنش بازتابی بالا با ایجاد ارتباط ایمن و اعتماد میان والد و کودک، زمینه را برای رشد مثبت مهارت‌های شناختی و عاطفی کودک فراهم می‌کند (استورمن و همکاران، ۲۰۲۲؛ پازاگلی، ۲۰۱۸؛ مادسن و همکاران، ۲۰۲۳). به بیان دیگر، کنش بازتابی والدین فرایندی است که از طریق آن والد به کودک می‌آموزد رفتار خود و دیگران را بر اساس حالات ذهنی تفسیر کند. این فرایند در سال‌های پیش‌دبستانی که پایه‌های عملکرد اجرایی و شناختی در حال شکل‌گیری است، به شکل مستقیم در رشد شناختی و هوش اجتماعی کودک مؤثر است (گوردو و همکاران، ۲۰۲۰؛ استورمن و همکاران، ۲۰۲۲). یافته‌های این پژوهش نیز نشان می‌دهد والدینی که از ظرفیت تأملی بالاتری برخوردارند، کودکانشان از توانایی‌های شناختی بالاتری بهره‌مندند، زیرا این والدین از طریق گفت‌وگوهای بازتابی، بازی‌های ذهنی و تعاملات عاطفی غنی، به پرورش فرایندهای شناختی در کودک کمک می‌کنند.

نتایج نشان داد بین میزان استفاده از صفحات نمایش و مهارت‌های شناختی کودکان پیش‌دبستانی رابطه منفی و معناداری وجود دارد. این یافته با پژوهش‌های پیشین سازگار است که تأکید کرده‌اند استفاده زیاد از وسایل دیجیتال در سال‌های اولیه زندگی با کاهش عملکردهای شناختی و اجرایی همراه است (چن و همکاران، ۲۰۱۹؛ هاتن و همکاران، ۲۰۲۰؛ نیکلسون و همکاران، ۲۰۱۸؛ لاکیسویک و همکاران، ۲۰۲۴). استفاده افراطی از صفحه نمایش موجب کاهش تعاملات اجتماعی، بازی‌های بدنی و فعالیت‌های خلاقانه می‌شود؛ عواملی که در رشد شبکه‌های عصبی مربوط به حافظه، تمرکز و کنترل شناختی نقش کلیدی دارند (مک‌هارگ و همکاران، ۲۰۲۰؛ ژائو و همکاران، ۲۰۱۲). پژوهش‌ها نشان داده‌اند که کودکانی که در سنین پایین در معرض رسانه‌های بزرگسالان قرار می‌گیرند، در مقایسه با کودکانی که از برنامه‌های آموزشی متناسب با سن استفاده می‌کنند، عملکرد اجرایی ضعیف‌تری دارند (بار و همکاران، ۲۰۱۰). همچنین استفاده زیاد از تلفن‌های هوشمند و تبلت‌ها با کاهش خواب، تغییر در ریتم شبانه‌روزی، و کاهش تمرکز و حافظه کاری در ارتباط است (هیسلر و همکاران، ۲۰۲۰؛ مگی و بلوندن، ۲۰۲۰). از منظر عصب‌شناختی، قرار گرفتن مکرر در معرض محرک‌های سریع تصویری و صوتی موجب افزایش وابستگی به تحریک بیرونی و کاهش پردازش درونی اطلاعات می‌شود (هاتن و همکاران، ۲۰۲۰). در نتیجه، عملکرد قشر پیش‌پیشانی که مسئول توجه انتخابی و برنامه‌ریزی است، تضعیف

می‌گردد. یافته‌های حاضر نیز مؤید آن است که استفاده مفرط از صفحات نمایش، توانایی‌های شناختی از جمله تمرکز، حافظه کاری، استدلال و انعطاف‌پذیری ذهنی را در کودکان کاهش می‌دهد و در بلندمدت می‌تواند بر آمادگی تحصیلی آنان اثر منفی بگذارد (اکسلسون و همکاران، ۲۰۲۲).

نتایج نشان داد بین میزان استفاده از صفحات نمایش و کنش بازتابی والدین رابطه منفی و معناداری وجود دارد. این نتیجه با پژوهش‌های گوردو و همکاران (۲۰۲۰)، لی و همکاران (۲۰۲۰) و لین و همکاران (۲۰۲۰) همخوان است. استفاده زیاد والدین از رسانه‌های دیجیتال موجب کاهش کیفیت و فراوانی تعاملات والد-کودک می‌شود. هنگامی که والدین درگیر تلفن همراه یا سایر وسایل دیجیتال هستند، توجه مشترک و تماس چشمی با کودک کاهش می‌یابد، در نتیجه فرصت پاسخ‌دهی حساس و تفسیر هیجانی رفتار کودک از بین می‌رود. از دیدگاه نظریه دلبستگی روابط ایمن زمانی شکل می‌گیرد که والدین به صورت مداوم و با حساسیت هیجانی به کودک پاسخ دهند. استفاده افراطی از صفحات نمایش موجب اختلال در این چرخه پاسخ‌دهی می‌شود و به تدریج ظرفیت ذهنی‌سازی و بازتاب هیجانی والد را کاهش می‌دهد. افزون بر این، برخی والدین برای کاهش تنش یا کنترل رفتار کودک از وسایل دیجیتال به عنوان ابزاری تربیتی یا آرام‌کننده استفاده می‌کنند، که این امر نیز به تضعیف روابط هیجانی و بازتابی منجر می‌شود (لین و همکاران، ۲۰۲۰؛ لی و همکاران، ۲۰۲۲). بر این اساس، می‌توان گفت افزایش استفاده از رسانه‌ها در خانواده‌ها نه تنها بر رشد شناختی کودک اثر مستقیم دارد، بلکه از طریق کاهش کنش بازتابی والدین نیز اثر غیرمستقیم برجای می‌گذارد. به بیان دیگر، کاهش ظرفیت ذهنی‌سازی والد، اثرات منفی رسانه را بر رشد شناختی کودک تشدید می‌کند. والدینی که از کنش بازتابی بالاتری برخوردارند، می‌توانند استفاده از رسانه را به شکل هدفمند مدیریت کرده و در تعامل با کودک، تجربه‌های دیجیتال را به فرصت‌های یادگیری و گفت‌وگو تبدیل کنند (گوردو و همکاران، ۲۰۲۰؛ لی و همکاران، ۲۰۲۰). در مقابل، کنش بازتابی پایین والد موجب مصرف منفعلانه رسانه و کاهش ارتباط هیجانی با کودک می‌شود.

در نهایت، می‌توان نتیجه گرفت میزان استفاده از صفحات نمایش کودکان می‌تواند به عنوان عامل میانجی در رابطه بین کنش بازتابی والدین و مهارت‌های شناختی عمل کند. استفاده بیش از حد از صفحات نمایش زمان و کیفیت تعاملات والد-کودک را کاهش می‌دهد و توسعه مهارت‌های شناختی کودکان پیش‌دبستانی را تحت تأثیر منفی قرار می‌دهد. مدیریت زمان و نوع استفاده از صفحات نمایش، همراه با افزایش تعاملات مثبت والد-کودک، برای رشد سالم شناختی کودکان ضروری است.

در این پژوهش، با وجود تلاش برای رعایت اصول علمی، چند محدودیت مهم وجود داشت که بر تفسیر نتایج تأثیر می‌گذارد. نخست اینکه نمونه فقط از کودکان پیش‌دبستانی یک منطقه انتخاب شد و کودکانی که به مراکز پیش‌دبستانی مراجعه نمی‌کردند، در پژوهش حضور نداشتند؛ بنابراین، نتایج قابلیت تعمیم گسترده ندارند. محدودیت دیگر به ابزارهای گردآوری داده بازمی‌گشت، زیرا سنجش کنش بازتابی والدین و میزان استفاده از صفحات نمایش بر اساس پرسشنامه‌های خودگزارشی انجام شد و چنین ابزارهایی ممکن است تحت تأثیر خطاهای ادراکی یا تمایل به ارائه پاسخ‌های مطلوب اجتماعی قرار گیرند. همچنین زمینه فرهنگی و اجتماعی جامعه مورد بررسی می‌تواند بر نگرش والدین به رسانه‌های دیجیتال و شیوه‌های تربیتی اثر بگذارد؛ از این رو، یافته‌ها عمدتاً در همین بافت معتبرند. با وجود این محدودیت‌ها، نتایج نقش مهمی برای طراحی مداخلات آموزشی و سیاست‌های تربیتی دارد. پژوهش نشان داد کنش بازتابی والدین عاملی تعیین‌کننده در شکل‌گیری الگوی استفاده کودکان از صفحه‌نمایش است؛ بنابراین، آموزش والدین برای تقویت سواد هیجانی-شناختی و افزایش توان بازتابی می‌تواند به کاهش استفاده افراطی کودکان از رسانه‌های دیجیتال و تقویت تعاملات واقعی خانوادگی منجر شود. اجرای کارگاه‌های والد-کودک با محوریت تنظیم مصرف رسانه، گفت‌وگوهای بازتابی و فعالیت‌های شناختی بدون صفحه‌نمایش می‌تواند رشد توجه، حافظه فعال و حل مسئله را تقویت کند. برای پژوهش‌های آینده نیز پیشنهاد می‌شود مهارت‌های شناختی مانند حافظه کاری، توجه پایدار، بازداری پاسخ و انعطاف‌پذیری شناختی به‌طور مستقل بررسی شوند. همچنین تمایز میان استفاده تعاملی و غیرفعال از رسانه و مقایسه نقش مادران و پدران می‌تواند تصویر دقیق‌تری از عوامل اثرگذار بر رشد شناختی ارائه دهد. استفاده از روش‌های ترکیبی کمی-کیفی نیز به فهم عمیق‌تر دیدگاه والدین کمک خواهد کرد.

موازن اخلاقی

در این پژوهش، کلیه موازن اخلاقی شامل رضایت آگاهانه شرکت‌کنندگان، اطمینان از محرمانه بودن اطلاعات افراد و ورود یا خروج داوطلبانه مشارکت‌کنندگان رعایت شد.

تعارض منافع

نویسندگان اعلام می‌دارند که در این مطالعه هیچگونه تعارض منافی وجود ندارد.

مشارکت نویسندگان

این مقاله از پایان نامه ارشد نویسنده اول و به راهنمایی نویسنده دوم و مشاوره نویسنده سوم استخراج شده است.

سپاسگزاری

بدین وسیله از والدینی که در انجام این پژوهش یاری نمودند، تشکر و قدردانی می‌گردد و نویسندگان اذعان می‌کنند که هیچ‌گونه حمایت مالی برای تمام مراحل مطالعه، نگارش و انتشار مقاله دریافت نکرده‌اند.

References

- Ahmed, A., Kramer, M. S., Bernard, J. Y., Perez Trejo, M. E., Martin, R. M., Oken, E., & Yang, S. (2020). Early childhood growth trajectory and later cognitive ability: evidence from a large prospective birth cohort of healthy term-born children. *International journal of epidemiology*, 49(6), 1998-2009. [\[Link\]](#)
- Asghari Nikah, M. (2007). The necessity and place of early intervention and preschool education for children with special needs. *Exceptional Education*, 2007; 8 (74) [\[Link\]](#)
- Axelsson, E. L., Williams, S. E., & Horst, J. S. (2016). The effect of sleep on children's word retention and generalization. *Frontiers in psychology*, 7, 1192. [\[Link\]](#)
- Bakhtiary Javan, S., Farrokhi, N. A., Bakhtiary Javan, S., & Sadeghi, R. (2020). Predicting internet addiction through executive functions; emphasizing on the components of inhibition, working memory and cognitive flexibility among students of Allameh Tabataba'i University. *Shenakht Journal of Psychology and Psychiatry*, 7(5), 80-91. [\[Link\]](#)
- Bal, M., Kara Aydemir, A. G., Tepetaş Cengiz, G. Ş., & Altındağ, A. (2024). Examining the relationship between language development, executive function, and screen time: A systematic review. *PloS one*, 19(12), e0314540. [\[Link\]](#)
- Barr, R., Lauricella, A., Zack, E., & Calvert, S. L. (2010). Infant and early childhood exposure to adult-directed and child-directed television programming: Relations with cognitive skills at age four. *Merrill-Palmer Quarterly*, 56(1), 21-48. [\[Link\]](#)

- Barr, R., Zack, E., Garcia, A., & Muentener, P. (2008). Infants' attention and responsiveness to television increases with prior exposure and parental interaction. *Infancy*, 13(1), 30-56. [\[Link\]](#)
- Bateman, A., & Fonagy, P. (2010). Mentalization based treatment for borderline personality disorder. *World psychiatry : official journal of the World Psychiatric Association (WPA)*, 9(1), 11-15. [\[Link\]](#)
- Bernier, A., Carlson, S. M., & Whipple, N. (2010). From external regulation to self-regulation: Early parenting precursors of young children's executive functioning. *Child development*, 81(1), 326-339. [\[Link\]](#)
- Bernier, A., Carlson, S. M., Deschênes, M., & Matte-Gagné, C. (2012). Social factors in the development of early executive functioning: A closer look at the caregiving environment. *Developmental science*, 15(1), 12-24. [\[Link\]](#)
- Beyens, I., Valkenburg, P. M., & Piotrowski, J. T. (2018). Screen media use and ADHD-related behaviors: Four decades of research. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 115(40), 9875-9881. [\[Link\]](#)
- Black, M. M., Walker, S. P., Fernald, L. C., Andersen, C. T., DiGirolamo, A. M., Lu, C & Grantham-McGregor, S. (2017). Early childhood development coming of age: science through the life course. *The Lancet*, 389(10064), 77-90. [\[Link\]](#)
- Bonifacci, P., Trambaglioli, N., Bernabini, L., & Tobia, V. (2022). Home activities and cognitive skills in relation to early literacy and numeracy: Testing a multifactorial model in preschoolers. *European Journal of Psychology of Education*, 37(3), 681-705. [\[Link\]](#)
- Bustamante, A. S., Bermudez, V. N., Ochoa, K. D., Belgrave, A. B., & Vandell, D. L. (2023). Quality of early childcare and education predicts high school STEM achievement for students from low-income backgrounds. *Developmental Psychology*, 59(8), 1440. [\[Link\]](#)
- Certain, L. K., & Kahn, R. S. (2002). Prevalence, correlates, and trajectory of television viewing among infants and toddlers. *Pediatrics*, 109(4), 634-642. [\[Link\]](#)
- Cheung, C. H., Bedford, R., Saez De Urabain, I. R., Karmiloff-Smith, A., & Smith, T. J. (2017). Daily touchscreen use in infants and toddlers is associated with reduced sleep and delayed sleep onset. *Scientific reports*, 7(1), 46104. [\[Link\]](#)
- Christakis, D. A., Zimmerman, F. J., DiGiuseppe, D. L., & McCarty, C. A. (2004). Early television exposure and subsequent attentional problems in children. *Pediatrics*, 113(4), 708-713. [\[Link\]](#)
- Clark, D. C., Cifelli, C. J., & Pikosky, M. A. (2020). Growth and development of preschool children (12-60 months): a review of the effect of dairy intake. *Nutrients*, 12(11), 3556. [\[Link\]](#)

- Cooper, A., & Redfern, S. (2015). *Reflective parenting: A guide to understanding what's going on in your child's mind*. Routledge. [\[Link\]](#)
- Dong, G., Hu, Y., & Lin, X. (2013). Reward/punishment sensitivities among internet addicts: Implications for their addictive behaviors. *Progress in Neuro-Psychopharmacology and Biological Psychiatry*, 46, 139-145. [\[Link\]](#)
- Fonagy, P., Gergely, G., & Target, M. (2007). The parent–infant dyad and the construction of the subjective self. *Journal of child psychology and psychiatry*, 48(3-4), 288-328. [\[Link\]](#)
- Fonagy, P., Luyten, P., & Strathearn, L. (2011). Mentalization and the roots of borderline personality disorder in infancy. *International perspectives on children and mental health*, 1, 129-153. [\[Link\]](#)
- Gordo, L., Martínez-Pampliega, A., Iriarte Elejalde, L., & Luyten, P. (2020). Do parental reflective functioning and parental competence affect the socioemotional adjustment of children?. *Journal of Child and Family Studies*, 29(12), 3621-3631. [\[Link\]](#)
- Gueron-Sela, N., Shalev, I., Gordon-Hacker, A., Egotubov, A., & Barr, R. (2023). Screen media exposure and behavioral adjustment in early childhood during and after COVID-19 home lockdown periods. *Computers in Human Behavior*, 140, 107572. [\[Link\]](#)
- Guinn, A. S., Ports, K. A., Ford, D. C., Breiding, M., & Merrick, M. T. (2019). Associations between adverse childhood experiences and acquired brain injury, including traumatic brain injuries, among adults: 2014 BRFSS North Carolina. *Injury prevention*, 25(6), 514-520. [\[Link\]](#)
- Hisler, G., Twenge, J. M., & Krizan, Z. (2020). Associations between screen time and short sleep duration among adolescents varies by media type: evidence from a cohort study. *Sleep medicine*, 66, 92-102. [\[Link\]](#)
- Huber, B., Yeates, M., Meyer, D., Fleckhammer, L., & Kaufman, J. (2018). The effects of screen media content on young children's executive functioning. *Journal of experimental child psychology*, 170, 72-85. [\[Link\]](#)
- Hughes, C. H., & Ensor, R. A. (2009). *How do families help or hinder the emergence of early executive function?*. *New directions for child and adolescent development*, 2009(123), 35-50. [\[Link\]](#)
- Hutton, J. S., Dudley, J., Horowitz-Kraus, T., DeWitt, T., & Holland, S. K. (2020). Associations between screen-based media use and brain white matter integrity in preschool-aged children. *JAMA pediatrics*, 174(1), e193869-e193869. [\[Link\]](#)
- Jago, R., Baranowski, T., Baranowski, J. C., Thompson, D., & Greaves, K. A. (2005). BMI from 3–6 y of age is predicted by TV viewing and physical activity, not diet. *International journal of obesity*, 29(6), 557-564. [\[Link\]](#)

- Kabali, H. K., Irigoyen, M. M., Nunez-Davis, R., Budacki, J. G., Mohanty, S. H., Leister, K. P., & Bonner Jr, R. L. (2015). Exposure and use of mobile media devices by young children. *Pediatrics*, 136(6), 1044-1050. [\[Link\]](#)
- Kazemeini, T., Sepehri Shamloo, Z., Mashhadi, A., & Moddares Gharravi, M. (2018). Reflective functioning factors in parents of children with separation anxiety disorder: a qualitative research. *Quarterly Journal of Child Mental Health*, 5(3), 181-192. [\[Link\]](#)
- Kildare, C. A., & Middlemiss, W. (2017). Impact of parents mobile device use on parent-child interaction: A literature review. *Computers in Human Behavior*, 75, 579-593. [\[Link\]](#)
- Kirkorian, H. L., Choi, K., & Pempek, T. A. (2016). Toddlers' word learning from contingent and noncontingent video on touch screens. *Child development*, 87(2), 405-413. [\[Link\]](#)
- Komanchuk, J., Dewey, D., Giesbrecht, G. F., Hart, M., Anis, L., Ntanda, H., ... & Letourneau, N. (2022). Association between maternal reflective function and preschool children's cognitive abilities. *Frontiers in Psychology*, 13, 995426. [\[Link\]](#)
- Krink, S., Muehlhan, C., Luyten, P., Romer, G., & Ramsauer, B. (2018). Parental reflective functioning affects sensitivity to distress in mothers with postpartum depression. *Journal of Child and Family Studies*, 27, 1671-1681. [\[Link\]](#)
- Lakicevic, N., Manojlovic, M., Chichinina, E., Drid, P., & Zinchenko, Y. (2025). Screen time exposure and executive functions in preschool children. *Scientific Reports*, 15(1), 1839. [\[Link\]](#)
- Lan, Q. Y., Chan, K. C., Kwan, N. Y., Chan, N. Y., Wing, Y. K., Li, A. M., & Au, C. T. (2020). Sleep duration in preschool children and impact of screen time. *Sleep medicine*, 76, 48-54. [\[Link\]](#)
- Landry, S. H., Smith, K. E., & Swank, P. R. (2006). Responsive parenting: establishing early foundations for social, communication, and independent problem-solving skills. *Developmental psychology*, 42(4), 627. [\[Link\]](#)
- Lauricella, A. R., Pempek, T. A., Barr, R., & Calvert, S. L. (2010). Contingent computer interactions for young children's object retrieval success. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 31(5), 362-369. [\[Link\]](#)
- Lee, S., Kim, D., & Shin, Y. (2024). Screen time among preschoolers: exploring individual, familial, and environmental factors. *Clinical and experimental pediatrics*, 67(12), 641. [\[Link\]](#)
- Levante, A., Martis, C., Gemma, M., & Lecciso, F. (2025). Paternal child-focused reflective functioning, parental sense of competence, and parental emotions recognition. *Family Relations*. [\[Link\]](#)

- Lin, L. Y., Cherng, R. J., Chen, Y. J., Chen, Y. J., & Yang, H. M. (2015). Effects of television exposure on developmental skills among young children. *Infant behavior and development*, 38, 20-26. [\[Link\]](#)
- Linebarger, D. L., Barr, R., Lapierre, M. A., & Piotrowski, J. T. (2014). Associations between parenting, media use, cumulative risk, and children's executive functioning. *Journal of Developmental & Behavioral Pediatrics*, 35(6), 367-377. [\[Link\]](#)
- Luyten, P., Campbell, C., Allison, E., & Fonagy, P. (2020). The mentalizing approach to psychopathology: State of the art and future directions. *Annual review of clinical psychology*, 16, 297-325. [\[Link\]](#)
- Luyten, P., Fonagy, P., Lowyck, B., & Vermote, R. (2012). Assessment of mentalization. [\[Link\]](#)
- Luyten, P., Mayes, L. C., Nijssens, L., & Fonagy, P. (2017). *The parental reflective functioning questionnaire: Development and preliminary validation*. PloS one, 12(5), e0176218. [\[Link\]](#)
- Luyten, P., Nijssens, L., Fonagy, P., & Mayes, L. C. (2017). Parental reflective functioning: Theory, research, and clinical applications. *The Psychoanalytic Study of the Child*, 70(1), 174-199. [\[Link\]](#)
- Madsen, E. B., Væver, M. S., Egmo, I., Krogh, M. T., Haase, T. W., de Moor, M. H., & Karstoft, K. I. (2023). Parental reflective functioning in first-time parents and associations with infant socioemotional development. *Journal of Child and Family Studies*, 32(7), 2140-2152. [\[Link\]](#)
- Magee C, Blunden S. (2020). Sleep timing during adolescence: a latent transition analysis approach. *Behav. Sleep Med*, 18, 131-146. [\[Link\]](#)
- Magee, C. A., Lee, J. K., & Vella, S. A. (2014). Bidirectional relationships between sleep duration and screen time in early childhood. *JAMA pediatrics*, 168(5), 465-470. [\[Link\]](#)
- McHarg G, Ribner A, Devine R, Hughes C. (2020). Infant screen exposure links to toddlers' inhibition, but not other EFconstructs: a propensity score study. *Infancy*, 25, 205-222. [\[Link\]](#)
- McHarg, G., Ribner, A. D., Devine, R. T., & Hughes, C. (2020). Screen time and executive function in toddlerhood: A longitudinal study. *Frontiers in Psychology*, 11, 570392. [\[Link\]](#)
- Nathanson, A. I., & Rasmussen, E. E. (2011). TV viewing compared to book reading and toy playing reduces responsive maternal communication with toddlers and preschoolers. *Human Communication Research*, 37(4), 465-487. [\[Link\]](#)
- Nielsen, M., Simcock, G., & Jenkins, L. (2008). The effect of social engagement on 24-month-olds' imitation from live and televised models. *Developmental science*, 11(5), 722-731. [\[Link\]](#)

- Nikkelen, S. W., Valkenburg, P. M., Huizinga, M., & Bushman, B. J. (2014). Media use and ADHD-related behaviors in children and adolescents: A meta-analysis. *Developmental psychology*, 50(9), 2228. [\[Link\]](#)
- Nikken, P., & de Haan, J. (2021). Guiding young children's digital media use: Parental mediation and child outcomes. *Computers in Human Behavior*, 118, 106676. [\[Link\]](#)
- Ordway, M. R., Webb, D., Sadler, L. S., & Slade, A. (2015). Parental reflective functioning: An approach to enhancing parent-child relationships in pediatric primary care. *Journal of Pediatric Health Care*, 29(4), 325-334. [\[Link\]](#)
- Pazzagli, C., Delvecchio, E., Raspa, V., Mazzeschi, C., & Luyten, P. (2018). The parental reflective functioning questionnaire in mothers and fathers of school-aged children. *Journal of Child and Family Studies*, 27, 80-90. [\[Link\]](#)
- Poon-McBrayer, K. F. (2012). Bridging policy-practice gap: Protecting rights of youth with learning disabilities in Hong Kong. *Children and Youth Services Review*, 34(9), 1909-1914. [\[Link\]](#)
- Qu, G., Hu, W., Meng, J., Wang, X., Su, W., Liu, H., ... & Sun, Y. (2023). Association between screen time and developmental and behavioral problems among children in the United States: evidence from 2018 to 2020 NSCH. *Journal of psychiatric research*, 161, 140-149. [\[Link\]](#)
- Radesky, J. S., Kistin, C. J., Zuckerman, B., Nitzberg, K., Gross, J., Kaplan-Sanoff, M., ... & Silverstein, M. (2014). Patterns of mobile device use by caregivers and children during meals in fast food restaurants. *Pediatrics*, 133(4), e843-e849. [\[Link\]](#)
- Radesky, J. S., Schumacher, J., & Zuckerman, B. (2015). Mobile and interactive media use by young children: the good, the bad, and the unknown. *Pediatrics*, 135(1), 1-3. [\[Link\]](#)
- Rangani, N. , Ashori, M. , Norouzi, G. and Hallahan, D. P. (2025). Effect of Parenting Based on Acceptance and Commitment on Parenting Ability in Mothers of Children with Hearing Loss. *Applied Psychology*, (), [\[Link\]](#)
- Rashed, H. , Amin Yazdi, S. A. and Bordbar, M. (2025). The Relationship Between Mother's Attachment Dimensions and Child's Emotion Regulation: The Mediating Role of Irrational Beliefs and Mother's Reflective Function. *Applied Psychology*, 19(1), 77-102. [\[Link\]](#)
- Ribner, A. D., Coulanges, L., Friedman, S., Libertus, M. E., Hughes, C., Foley, S., ... & Silver, A. (2021). Screen time in the coronavirus 2019 era: international trends of increasing use among 3-to 7-year-old children. *The Journal of pediatrics*, 239, 59-66. [\[Link\]](#)

- Rostad, W. L., & Whitaker, D. J. (2016). The association between reflective functioning and parent-child relationship quality. *Journal of child and family studies*, 25, 2164-2177. [\[Link\]](#)
- Rutherford, H. J., Goldberg, B., Luyten, P., Bridgett, D. J., & Mayes, L. C. (2013). Parental reflective functioning is associated with tolerance of infant distress but not general distress: Evidence for a specific relationship using a simulated baby paradigm. *Infant Behavior and Development*, 36(4), 635-641. [\[Link\]](#)
- Scionti, N., Cavallero, M., Zogmaister, C., & Marzocchi, G. M. (2020). Is cognitive training effective for improving executive functions in preschoolers? A systematic review and meta-analysis. *Frontiers in psychology*, 10, 2812. [\[Link\]](#)
- Sechi C, Vismara L, Rollè L, Prino LE and Lucarelli L (2020) First-Time Mothers' and Fathers' Developmental Changes in the Perception of Their Daughters' and Sons' Temperament: Its Association With Parents' Mental Health. *Front. Psychol.* [\[Link\]](#)
- Sharp, C., & Fonagy, P. (2008). The parent's capacity to treat the child as a psychological agent: Constructs, measures and implications for developmental psychopathology. *Social development*, 17(3), 737-754. [\[Link\]](#)
- Shokoohi-Yekta M, Parand A, Dargahi M. Family-Based Preventive Interventions: Effects on Parent-Child Relationship and Parenting Styles. *J Child Ment Health* 2016; 3 (2) :55-63. [\[Link\]](#)
- Slade, A. (2005). *Parental reflective functioning: An introduction*. *Attachment & human development*, 7(3), 269-281. [\[Link\]](#)
- Strawson, G. (2010). *Mental Reality, with a new appendix*. mit Press. [\[Link\]](#)
- Stuhrmann, L. Y., Göbel, A., Bindt, C., & Mudra, S. (2022). Parental reflective functioning and its association with parenting behaviors in infancy and early childhood: A systematic review. *Frontiers in psychology*, 13, 765312. [\[Link\]](#)
- Supanitayanon, S., Trairatvorakul, P., & Chonchaiya, W. (2020). Screen media exposure in the first 2 years of life and preschool cognitive development: a longitudinal study. *Pediatric Research*, 88(6), 894-902. [\[Link\]](#)
- Tahmassian, K., Mootabi, F., Chimeh, N., Anari, A., Anari, R., & Taheri Far, Z. (2017). Situation Analysis of Iranain Families: Concept of Healthy Family, Recognizing Features of Iranain Healthy Family and Traumatic Factors From The Expert's View. *Nursing And Midwifery Journal*, 15(8), 630-641. [\[Link\]](#)
- Tamana, S. K., Ezeugwu, V., Chikuma, J., Lefebvre, D. L., Azad, M. B., Moraes, T. J., ... & Mandhane, P. J. (2019). Screen-time is associated with

- inattention problems in preschoolers: Results from the CHILd birth cohort study. *PloS one*, 14(4), e0213995. [\[Link\]](#)
- Vandewater, E. A., Bickham, D. S., & Lee, J. H. (2006). Time well spent? Relating television use to children's free-time activities. *Pediatrics*, 117(2), e181-e191. [\[Link\]](#)
- Wang, X., Wu, Y., Yao, C., Wu, X., Ruan, Y., & Ye, S. (2022). Correlates of preschoolers' screen time in China: Parental factors. *BMC pediatrics*, 22(1), 417. [\[Link\]](#)
- Zhou Z, Zhou H, Zhu H. (2016). Working memory, executive function and impulsivity in Internet-addictive disorders: a comparison with pathological gambling. *Acta Neuropsychiatrica*, 28(2), 92-100. [\[Link\]](#)
- Zimmerman, F. J., Christakis, D. A., & Meltzoff, A. N. (2007). Television and DVD/video viewing in children younger than 2 years. *Archives of pediatrics & adolescent medicine*, 161(5), 473-479. [\[Link\]](#)

پیوست

ردیف	سؤالات	کاملاً موافقم	تقریباً موافقم	موافقم	نه موافقم نه مخالف	مخالفم	تقریباً مخالفم	کاملاً مخالفم
۱	زمانی اطمینان دارم من را دوست دارد که لبخند می‌زند.							
۲	همیشه می‌دانم فرزندم چه می‌خواهد.							
۳	در مورد رفتار و احساسش فکر می‌کنم.							
۴	با غریبه‌ها گریه می‌کند تا خجالت بکشم.							
۵	می‌توانم ذهن فرزندم را بخوانم.							
۶	در مورد اینکه چه فکری دارد، فکر می‌کنم.							
۷	به‌سختی در بازی‌هایی شرکت می‌کنم که ادا دریاوریم.							
۸	آنچه فرزندم انجام می‌دهد پیش‌بینی کنم.							
۹	اغلب کنجکاو هستم که بدانم فرزندم چه احساسی دارد.							
۱۰	مریض می‌شود جلوی کاری که انجام دهم بگیرد.							

ردیف	سؤالات	کاملاً موافقم	تقریباً موافقم	مخالفم	تقریباً مخالفم	کاملاً مخالفم
۱۱	واکنش‌هایش را اشتباه متوجه می‌شوم.					
۱۲	سعی می‌کنم موقعیت‌ها را از زاویه دید فرزندم ببینم.					
۱۳	هنگامی که بهانه‌گیری می‌کند، فقط برای آزار است.					
۱۴	دلیل کاری که برای فرزندم انجام می‌دهم، می‌دانم.					
۱۵	سعی می‌کنم دلایل بدرفتارش را بفهمم.					
۱۶	اغلب، گیج‌کننده است و قابل‌درک نیست.					
۱۷	من همیشه علت رفتار فرزندم را می‌دانم.					
۱۸	دلیلی ندارد تلاش کنم چه حسی دارد.					
پرسشنامه ۴۵-۵۰ ماهگی						
	زمانیکه می‌گویید، "پنج، هشت، سه" کودک همان سه عدد را با ترتیب تکرار می‌کند؟			بلی	گاهی	خیر
	زمانی که از کودک خود می‌پرسید، "کوچک‌ترین دایره کدام است؟ آیا او به کوچک‌ترین دایره اشاره می‌کند؟					
	اگر از اشاره استفاده نکنید آیا سه دستور که کلمات "زیر"، "بین" و "وسط" به کار رفته‌اند، پیروی می‌کند؟					
	زمانیکه اشیاء با رنگهای زیر را نشان می‌دهید آیا پنج رنگ را نام می‌برد؟					
	آیا با پوشیدن لباس‌های دیگران، وانمود می‌کند که کسی دیگر است؟					
	اگر شما پنج شیء را مقابل کودک قرار دهید، او می‌تواند با گفتن "یک، دو، سه، چهار، پنج" بشمارد؟					
پرسشنامه ۵۱-۵۶ ماهگی						
	زمانیکه اشیاء با رنگهای زیر را نشان می‌دهید آیا پنج رنگ را نام می‌برد؟					
	آیا با پوشیدن لباس‌های دیگران، وانمود می‌کند که کسی دیگر است؟					
	اگر شما پنج شیء را قرار دهید، آیا می‌تواند آن‌ها را به ترتیب بشمارد؟					
	زمانی که از کودک خود می‌پرسید، "کوچک‌ترین دایره کدام است؟ آیا او به کوچک‌ترین دایره اشاره می‌کند؟					
	آیا کودک شما از ۱ تا ۱۵ را بدون اشتباه می‌شمارد؟					

آیا کودک شما با دیدن اعداد زیر، اسم آن‌ها را می‌گوید؟ ۳ ۱ ۲		
پرسشنامه ۵۷-۶۶ ماهگی		
زمانی که از کودک خود می‌پرسید، "کوچک‌ترین دایره کدام است؟ آیا او به کوچک‌ترین دایره اشاره می‌کند؟"		
وقتی اشیاء رنگی را نشان می‌دهید و می‌پرسید، "این چه رنگیه؟" کودک شما پنج رنگ را نام می‌برد؟		
آیا از ۱ تا ۱۵ را بدون اشتباه می‌شمارد؟		
آیا کودک شما می‌تواند جملات زیر را با بکار بردن کلمه‌ای که معنی آن متضاد کلمه‌ای است که زیر آن خط کشیده شده است، تمام کند؟ او بزرگ، و موش _____، بیخ سرد، و آتش _____.		
آیا کودک شما با دیدن اعداد زیر، اسم آن‌ها را می‌گوید؟ ۳ ۱ ۲		
آیا کودک شما حداقل دو تا از حروف الفبای اسم خودش را نام می‌برد؟		

بخش اول: دسترسی کودک به صفحه نمایش ۱. در یک ماه گذشته چند بار از صفحات زیر استفاده کرده است؟		هرگز	۱ روز	۲-۳ روز	۴-۵ روز	هر روز
لپتاپ						
تبلت						
تلفن همراه						
تلویزیون						
کدام دستگاه زیر را به مهدکودک می‌برد؟		هرگز	هفته درمیان			هر هفته
لپتاپ						
تبلت						
تلفن همراه						
هیچ‌کدام	۳۰ دقیقه	۶۰ دقیقه	۲ ساعت	۳ ساعت	۴ ساعت	بیشتر از ۵ ساعت
بخش دوم: استفاده و محتوای صفحه نمایش کودک						
۳. در یک ماه گذشته، فرزند شما چه میزان از زمان خود را صرف صفحات کرده؟						
فیلم‌ها، برنامه‌های تلویزیونی						
بازی‌ها						

بخش سوم: رفتار مرتبط با صفحه نمایش در منزل.

۴. آیا تا به حال پیش آمده که در حالی که شما تلویزیون را تماشا نمی‌کنید اما روشن باشد؟

بله هر روز ☐ بله هر هفته ☐ بله، یک هفته در میان ☐ نه هرگز ☐ در خانه تلویزیون نداریم ☐

بخش چهارم: قانون‌های استفاده کودک از صفحه نمایش	موافق	مخالف
۱. فرزندم باید قبل از استفاده از صفحه نمایش اجازه بخواند.		
۲. اصول ثابت برای زمان استفاده از صفحه نمایش وجود دارد.		
۳. اصول مشخصی برای بازی‌ها وجود دارد.		
۴. محدودیت‌های مشخصی برای تماشای تلویزیون وجود دارد.		

بخش پنجم: استفاده کودک از صفحه نمایش در طول روز												(شنبه تا چهارشنبه)						(پنجشنبه و جمعه)					
قبل مدرسه	۹:۳۰	۱۰:۳۰	۱۱:۳۰	۱۲:۳۰	۱۳:۳۰	۱۴:۳۰	۱۵:۳۰	۱۶:۳۰	۱۷:۳۰	۱۸:۳۰	۱۹:۳۰	۲۰:۳۰	۲۱:۳۰	۲۲:۳۰	۲۳:۳۰	۲۴:۳۰							
بعد مدرسه																							
بعد از شام																							
۶. وقتی فرزندم از صفحه نمایش استفاده می‌کند، معمولاً ... همراه با والدین است ☐ همراه با دوستان است ☐ همراه با اعضای خانواده (خواهر و برادر) است ☐																							
۷. مشخص کنید چه میزان با هر عبارت موافق هستید؟																							
کاملاً موافقم	تأییدی موافقم	تأییدی مخالفم	کاملاً مخالفم																				
۱	اگر حق انتخاب داده شود، از صفحات استفاده می‌کند.																						
۲	اگر حق انتخاب داده شود، همیشه بدون صفحات است.																						
۳	استفاده از صفحات باعث افزایش ارتباط می‌شود.																						
۴	استفاده از صفحات باعث آرامش کودک می‌شود.																						
۵	ما اغلب اوقات با هم از صفحات استفاده می‌کنیم.																						
۶	استفاده از صفحات منجر به گفتگوهای دلپذیر می‌شود.																						
۷	استفاده از صفحات، خلاقیت او را افزایش می‌دهد.																						
۸	فرزندم در اوقات فراغت صفحات را تماشا می‌کند.																						

۹	استفاده از صفحه باعث آموزش نحوه نوشتن می‌شود.			
۱۰	استفاده از صفحه باعث آموزش خواندن می‌شود.			
۱۱	استفاده از صفحات باعث آموزش نحوه محاسبه می‌شود.			
۱۲	نگران سلامت فرزندم به دلیل استفاده از صفحات هستم.			
۱۳	نگران استفاده فرزندم از صفحه به علت تعاملات او هستم.			
۱۴	اگر نتواند استفاده کند، در فکر کردن مشکل خواهد داشت.			
۱۵	فرزندم هر روز تمایل دارد از صفحات نمایش استفاده کند.			
۱۶	اگر استفاده صفحه را محدود کنم، چالش‌های رفتاری دارد.			
۱۷	زمانیکه مشغول استفاده صفحات است، بدون تحرک است.			

بخش ششم: استفاده والدین از صفحه نمایش ۸. آیا خانه شما محل اصلی تحصیل یا کار شماست؟ بله

